№ 18.

GAZETA WARSZAWSKA

Z WARSZAWY DNIA 13 WRZESNIA 1796 R. WE WTOREK.

Patent wegen vorläufiger Regulirung der Grundsteuer in denen durch die Besitznahme vom 6ten Junii 1796 mit den Königl: Staaten vereinigten polnischen Distrikten.

Von Gottes Gnaden, Friedrich Wilhelm, König von Preussen &c. &c. &c.

Die landesväterliche Gesinnung, welche Wir der Beförderung des Wohls aller Unserer getreuen Unterthanen widmen, erweckt Unsere Sorge, dahin zu sehen, dass in denen Unsern Staaten, im Laufe dieses Jahres einverleibten Distrikten der ehemaligen Republik Pohlen, gleich wie Unsern ältern Prowinzen.

Ruhe und gute Ordnung, überall gesichert, jeder bey seinen Rechten und Eigenthum geschützt, die Justitz gehörig verwaltet, die Policey überall zweckmäsig gehandhabet, und solchergestalt Glück und Wohlstand allgemein befördert werde.

Da inzwischen die bisherigen Landes-Abgaben durchaus unzureichend sind, um die erforderliche Kosten zur Führung einer auf diese Zwecke gerichteten Staatsverwaltung und zur Unterhaltung des zum Schutze des Landes erforderlichen Militairs daraus zu bestreiten, so ist es nöthig, den Abgang dieser Mittel, durh eine verhältnisમäsige Erhöhung der gedachten Landes-Abgaben zu ersetzen.

§. 1. Wir verordnen daher hiemit in Gnaden, dass vor der Hand vom 1sten Julii

Patent względem tymczasowey Regulacyi Poboru z Gruntow w Polskich Distryktach do Państw Krolewskich od 6go Czerwca 1796 przyłączonych.

Z Bożey łaski, *Fryderyk Wilhelm*, Krol Pruski &c. &c. &c.

Chęć nasza dobroczynna i oycowska ku zabespieczeniu szczęśliwości wszystkim wiernym Naszym Poddanym wzywa nas, na to patrzeć, ażeby w Distryktach dawney Polskiey Rzeczypospolitey, Państwu Naszemu w biegu tegoż roku inkorporowanych, iako w dawnych naszych prowincyach.

Spokoyność i dobry porządek wszędzie utrzymane, każdemu prawa i własność zabezpieczona, sprawiedliwość należycie domierzona, Policya wszędzie dobrze administrowana, a tym sposobem szczęśliwość i pomyślność w ogulności pomnożoną została.

Gdy zaś podatki, aż dotąd do skarbu wnoszone do potrzebnych wydatkow na Administracyą kraiu w wspomnionym celu, i do utrzymania licznego woyska na obronę Kraiu nie wystarczaią, a będąc zatym proporcyonalne powiększenie wspomnionych podatkow w nieuchronney potrzebie.

§. 1. Przeto nayłaskawiey zalecamy, że podatek Ofiary zwany we wszystkich

S

d. J. an, die Abgabe der *Ofiara* in sämmtlichen vorgenannten Distrikten, nach dem Fuſse erhoben werden soll, welcher gegenwärtig in Süd-Preuſsen statt findet.

§. 2. Es sollen demnach statt der 10 *pro Cent Ofiara*, welche von den freyen eigenthümlichen Grundstücken, Gewerben und nutzbaren Rechten des Adels, der Städte, und der sonst zu dieser Abgabe gezogenen freyen Grund-Besitzungen bisher entrichtet worden sind, vom 1sten Juli d. J. an, 24 *pro Cent* nach dem Fuſs von Südpreuſsen erlegt werden.

§. 3. Ferner sollen die geistlichen Güter und Nutzungen, statt der bisherigen 20 *pro Cent* vom 1sten Juli d. J. an, 50 *pro Cent* ihrer lustrirten Einkünfte erlegen.

Inzwischen setzen Wir zur Erleichterung der mit der Seel-Sorge beschäftigten, oft nur mit sehr geringen Einkünften versehenen Weltgeistlichen, und zur Begünstigung derjenigen geistlichen Stiftungen, welche zu besonders nützlichen Zwecken errichtet sind, hierdurch folgendes vorläufig fest.

§. 4. Diejenigen geistlichen *Corpora* und *Individua*, welche nur 500 fl. Poln: an jährlichen Einkünften besitzen, bleiben von allen Abgaben frey.

§. 5. Alle geistliche *Corpora* und *Individua*, welhe nich über 2000 fl: poln: jährlichen Einkommens genieſsen, bezahlen bloſs wie vorhin 10 *pro Cent*.

§. 6. Dagegen sind die über 2,000 fl: poln: an jährlichen Einkommen besitzende geistliche *Corpora* und *Individua*, der Abgabe der 50 *pro Cent* unterworfen, und es sollen diese 50 *pro Cent* bis zur gründlichern Ausmittelung des Ertrages ihrer *Beneficien*, nach Maasgabe der ehemaligen 20 *pro Cent* erhoben werden.

wymienionych Distryktach od 1go Lipca t. r. tymczasowie w tey mierze ma być wybierany iako w Prusiech południowych.

§. 2. Zatym zamiast 10 od sta aż dotąd Ofiary z wolnych gruntow zarobkow, i zyskownych praw Szlachty, miast, possessyi, gruntow, ktore przedtym temu podatkowi podlegały, od 1go Lipca t. r. 24 od sta, iak w Prusiech południowych, wybierać należy.

§. 3. Z dobr i użytkow do Duchowieństwa należących zamiast 20 od sta, od 1go Lipca t. r. 50 od sta z ich dochodow podług lustracyi wybierać nakazuiemy.

Dla załatwiania Duchownych, staranie dusz a małą intratę maiących, i dla wsparcia fundacyi duchownych na pożyteczne i pobożne uczynki, uchwalamy tymczasowie, co następuie.

§. 4. Te duchowne zgromadzenia i poiedyńcze osoby, ktore tylko 500 zło: Pol: rocznego dochodu maią, wolnemi są od wszystkich podatkow.

§. 5. Te duchowne zgromadzenia i poiedyńcze osoby, ktore nie maią nad 2000 zło: pol: rocznego dochodu, płacić będą tylko dawnieyszy podatek 10 od sta.

§. 6. Przeciwnie te duchowne zgromadzenia i poiedyńcze osoby, ktorych intrata więcey niż 2000. zło. pol: rocznie wynosi, podlegać dędą podatkowi 50 od sta, iednak maią tylko 50 od sta tym czasem aż do doskonalszego wynalezienia dochodow z ich beneficyow, stosownie do owych 20 od sta bydź wypłacane.

§. 7. Diejenigen geistlichen Stiftungen, mit welhen nach ihrer *Fundation*, besonders wohlthätige Zwecke, z. B. Erziehungs- oder Hospital-Anstalten, verknüpft sind, sollen von denen, zu diesen wohlthätigen Zwecken bestimmten *Fonds*, bloss 10 *pro Cent* an *Ofiara*, zu erlegen haben. Dabey versteht es sich aber von selbst, dass die Krieges- und Domainen-Cammern dahin sehen müssen, dass den Zwecken solcher Stiftungen, auf eine würklich gemeinnützige Weise und vollständig genüget werde.

§. 8. Von dem Ertrage der Starosteyen und anderer ähnlichen Korn Güter, sollen vom 1sten Juli d. J. ab, nach Abzug der zu entrichtenden Quarten, 20 *pro Cent* entrichtet werden, dergestalt, dass derjenige, welcher zeither 50 *pro Cent* oder 2 Quart bezahlt hat, von denen sodann noch übrig bleibenden 2 Quarten, 20 *pro Cent* so wie in Süd preussen abzuführen haben wird.

§. 9. Dagegen ist es Unser Wille, dass die vorhin statt gefundene Erhebung des Leder-Geldes, so wie die Entrichtung der Schillings Gelder von vorgedachtem 1sten Juli c. an, ganz wegfallen soll.

§. 10. Hiernach hat sich nun ein jeder zu achten, und die geordnete Steuer-Abgaben, in denen bestimmten Terminen, und an die dazu geordnete Kassen, auf das Promptesten zu erlegen, bey Vermeidung der *executivis* hen Beytreidung der Reste, welche die Krieges und Domainen Kammern erforderlichen Falls, mit Ernst und Nachdruck zu verfügen, aufs gemessenste angewiesen sind.

Gegeben Potsdam, den 7 Juli 1796.

(L. S.)

Friedrich Wilhelm.

v. Hoym. *v. Schrötter.*

§. 7. Jeżeli wreście do iakiey duchowney Fundacyi, szczegolnie, i dobroczynne obowiązki są przyłączone, naprzykład wychowanie dzieci, utrzymywanie szpitalow, więc od tego, na tak dobroczynny koniec, wyznaczonego funduszu, tylko 10 od sta wypłacane będą; iednak woyskowe i ekonomiczne Kamery maią miec pilny dozor na słuszne i potrzebne obracanie funduszu tego.

§. 8. Od dochodow z starostw i innych dobr stołowych od 1go Lipca t. r. po odtrąceniu do tych czas dawanych Kwart, 20 od sta płacić się powinno, a to tak, że ten, ktory aż dotąd 50 od sta, albo dwie Kwarty płacił, z pozostałych dwoch kwart 20 od sta iak w Prusiech południowych odtąd ma płacić.

§. 9. Przytym iest wolą Naszą, że odbieranie podatku skorowego, iako też szelężnego wcale się znosi, od pierwszego Lipca c. poczynaiąc.

§. 10. Każdy do tego stosuiąc się ustanowienia, podatek poborowy w przepisanych terminach, i do wyznaczonych Kass iak naypunktualniey ma składać dla uniknienia exekucyi remanentow; Kamery, albowiem Woienno Ekonomiczne maią nayściśleysze zlecenie surowo i ostro, ieżeliby potrzebnym bydz miało, postępować.

Dan w *Potsdamie* dnia 7 Lipca 1796.

(L. S.)

Fryderyk Wilhelm.

v. Hoym. *v. Szroetter.*

Z Wiednia 3. Września.

Dotychczas żadnych nowych ważnych doniesień od woyſk naszych nie odebraliśmy. W ſtanowiſkach ich żadna wielkiey wagi nieзaszła odmiana. Feldmarszałek *Wurmser* obroną *Tyrolu* zatrudnia się, a mianowicie północną częścią kraju tego zagrożoną zbliżeniem się do niey Generała *Moreau.* Wąwozy *Ehrenwald, Laithasch, Scharnitz* i forteca *Kufstein*, należycie opatrzone będą.—Zeszłego czwartku o godzinie osmey wieczorem, amfiteatr tuteyszy szczwalni z znayduiącemi się w nim rożnemi zwierzętami, iako to dwoma lwami, lampartem, niedzwiedziami, dzikakami, rysiami i t. d. wśrzod okropnych rykow wspomnionych zwierząt, całkiem zgorzał.

Z Paryża 26 Sierpnia.

Z Margrabią *Badeńſkim* pokoy iuż ieſt zawarty. Na wczorayszey tayney sessyi Rady 500. był czytany, i odesłanym potym zoſtał dla roztrząśnienia do deputacyi interessow zagranicznych. D. 24. Dyrektoryat przesłał Radzie 500. pismo, ktorego treść ieſt naſtępuiąca: Żądaliście Obywatele Prawodawcy mieć sobie przełożony Etat woyſka maiącego bydź utrzymywanym w czasie pokoiu. Obrachunek w roku 1790. podany Zgromadzeniu Narodowemu okazywał, iż w tenczas liczba woyſka Francuzkiego 190,000. wynosiła, oprocz 60,000. milicyi, a wydatki na nią 104. millionow liwrow. Etat ten uważano w owe czasy iako mały bardzo ſtosownie do siły mocarſtw nas otaczaiących. Większa daleko obszerność kraiu do bronienia, i konieczność zabezpieczenia niepodległości i szczęścia Francyi przeciw zazdrośnym narodom, czynią niepodobnym prawie uſtanowienie mnieyszego etatu woyſkowego dla Rzeplitey. W tym mieyscu wzgląd iednak na wydatki ſkarbu publicznego mieć trzeba. Wiadomo ieſt każdemu iak nieszczęśliwym był ſtan żołnierzy podczas dawnego rządu. Rzplita chce i musi lepszy los zapewnić dla swoich obrońcow. Doświadczenie woyny nauczyło nas iż za słabi byliśmy co do iazdy, i że iey liczbę pomnożyć nieodbycie wypada. Letka artyllerya, ieſt to broń nowa ktora się nieſkończenie do odniesionych zwycięztw przyczyniła, i wydoſkonalić ią ieszcze musiemy. Fortece pograniczne ratowały wielokrotnie Francyą. *Thionville*, *Lille*, *Dunkierka*, *Maubeuge*, *Landau*, *Cambray* i *Perpignan*, nieraz wstrzymały nieprzyiacioł, daiąc czas woyſkom naszym do zebrania się. Lecz ſtan upadkiem grożący, w ktorym rząd przeszły zoſtawił te fortece, mogłby się ſtać niebezpiecznym dla Rzplitey. Polepszenie ich ieſt koniecznością, gdyż to ieſt naypewnieyszy i naymniey kosztuiący sposob zapobieżenia woynom na przyszłość. Z rożnych tych powodow wnosić należy, iż nowy woienny etat licznieyszym, a zatym i kosztownieyszym iak przeszły być musi, lecz z drugiey ſtrony rożne okoliczności przyłożyć się mogą tak do zmnieyszenia liczby woyſka iak i wydatkow. Nayprzod, nowo rozszerzone granice daleko są łatwieysze do bronienia, powtore przez zmnieyszenie wielu urzędow woyſkowych w prowadzonych od dawności, a niepotrzebnych, znaczne się summy oszczędzą; potrzecie, utrzymywane przez Rzplitą Hollenderſką 25,000. woyſka podwoyny zamiar dopełniaią, bronienia kraiu *Batawow*, i zasłonienia połnocney naszey granicy, a to nie pomnażaiąc wcale wydatkow naszym aliantom. Naoſtatek, w kraiu republikanckim każdy obywatel, ieſt iuż żołnierzem, i oyczyzna nasza be-

dąc w niebezpieczeństwie na początku tey woyny przez pospolite ruszenie młodzieży Francuzkiey, okazała nieprzyiaciołom, iż środki wolnego mocarstwa nigdy nie gruntuią się na liczbie tylko zwyczaynych iego obrońcow. Rzplita całą massę obywatelow przeciw swym nieprzyiaciołom wystawić może, nie razem lecz w strasznych szeregach iedne drugie zastępuiących, a gotowych zawsze zwyciężyć albo zginąć za wolność. Po tey uwadze mniema Dyrektoryat iż może wam podać proiekt względem małego zmnieyszenia Etatu woyskowego w czasie pokoiu, tak iż oprocz 25,000. od Hollendrow utrzymywanych, Rzplita 170,000. woyska mieć będzie. Wydatki iednak nie mogą w tym stosunku być zmnieyszone, nie zdaie się nam nawet, aby mogły mniey iak 100. millionow wynosić, to iest 4. milliony mniey iak dawny Etat. — Siła zbroyna i wydatki w tym sposobie ułożone bydź mogą: Piechota 100,000 ludzi 35. millionow. Jazda 40,000. ludzi 30. mil. Artyllerya i Indzynierowie 16,000 lud. 20. mil. Korpus zwany *des Gensdarmes* 6,000 lud: 6 mil: Weterani 5,000 lud: 2. mil: Gwardya ciała Prawodawczego i Dyrektoryatu 2,000 lud: 2. mil: Sztab, Kommendanci mieysc, Kommissarze woyskowi i t. d. 1,000 ludzi 3. mil: Inne wydatki 2. milliony; — razem 170,000. ludzi 100 millionow liwrow. — Musi iednak dodać Dyrektoryat, iż to są naymnieysze wydatki na Etat woyskowy, w czasie zupełnego pokoiu. Dla polepszenia iednak losu woyska i zachęcania do pilności, potrzeba ieszcze skoro tylko skarb narodowy pozwoli, 20. millionow więcey rachować, a zatym roczne wydatki 120. millionow wyniosą. Lecz nie może Dyrektoryat zataić wam Obywatele Prawodawcy, iż wiele ieszcze lat upłynie niżeli do tego pożądanego zamiaru doydziemy. Przy zakończeniu długiey i krwawey woyny winna iest oyczyzna nadgrodę swoim obrońcom, wyprożnione zbroiownie napełnić potrzeba i t. d. Dla tego po zakończoney woynie trzeba będzie wyłożyć na woyska znaczne summy. Daymy np. że te w pierwszym roku wyniosą 50. millionow, w drugim 40. i t. d. a zatym w pierwszym roku po pokoiu wydatki na siłę zbroyną wyniosą 150. millionow, w drugim 140. w trzecim 130. w czwartym 120. millionow. Poki nie doydziemy do tego celu abyśmy potrzebowali tylko średniey summy 100 millionow na nasze woysko. Umnieyszenie expensy, nastąpi przez uwolnienie od służby wielkiey części żołnierzy, oddalenie wielu osob rożne obowiązki przy woysku dopełniaiących &c. Jak daleko ta oszczędność da się posunąć, nie można teraz oznaczyć, gdyż ta od okoliczności zależy. Tak armia Włoska ktora z początku kampanii nieskończenie wiele kosztowała, teraz iest we wszystkie potrzeby opatrzoną, a nawet i użyteczną skarbowi narodowemu, o armii w Niemczech toż samo powiedzieć można, ale ten stan szczęśliwy armiow republikanckich, ktory bezwątpienia wkrotce chwalebnym pokoiem uwieńczony zostanie, wymaga ażeby Francya mocniey teraz iak kiedykolwiek przez wszystkie sposoby uzbroiona, i wyższą nad samo szczęście okazała się, tak iak ią widziano wyższą nad klęski i straszniejszą w nieszczęściu.

Zbior rożnych czynności woiennych

Z Roveredo 14 Sierpnia.

Wczoray woyska Cesarskie ztąd cofnęły się, 12,000 ludzi z obozu pod *Ala* z naywiększym uchodziło pośpiechem. Wszystko w *Tyrol* Niemiecki zmierza. Dziś tu iuż ani iednego Austryackiego żoł-

nierza nie widać. Republikanie o dwie mile od nas w *Borghetto* znayduią się. Wysłano ztąd Deputacyą do nich. Niektorzy obywatele uciekaią, a lud chce ich domy popalić. — Już to ostatnia poczta do Niemiec odchodzi, gdyż Francuzi co moment są spodziewani. Jedyna dla nas pociecha iest, dobre sprawowanie się w całey okolicy woyska Francuzkiego, ktoremu wszyscy maiący sposobność widzenia go, sprawiedliwość oddaią.

Z Inspruck 18 Sierpnia.

Cofanie się Feldmarszałka *Wurmsera* ku *Bozzen* iest wprawdzie skutkiem nieszczęśliwych akcyi dnia 3 i 5 t. m. zaszłych, ale położenie mieysc naybardziey przyłożyło się do tego; część bowiem *Tyrolu* rozciągaiąca się od granic Włoch do *Bozzen* iest kraiem otwartym i płaskim. Za *Bozzen* dopiero na prawą i lewą stronę ku *Inspruck* zaczynaią się gory zasłaniaiące wspomnione miasto. W tey więc okolicy armia *Wurmsera* zbiera się. Ale dla utrzymania się w tey pozycyi, trzeba aby korpusy w tyle iey postawione przeszkadzały Francuzom przedrzeć się od strony *Appeninow* i *Bawaryi*. Feldmarszałek *Wurmser* powierzył obronę tych stanowisk Generałowi *Colli*, a pod nim Generałom *Laudon*, *Graffen* i *Wolf*. — Arcy-Xże *Karol* widząc *Tyrol* zagrożony od strony Niemiec, wysłał Kapitana bombardyerow *Perzel* i kapitana indżynierow *Chraisneck* dla przepatrzenia wąwozow *Ehrenberg*, *Scharnitz* i *Ehrwald* i postawienia ich w stanie obrony. — Mowią, że *Buonaparte* wziąwszy *Reveredo* idzie na *Trydent*.

Z Inspruck 21 Sierpnia.

Arcy-Xiężna *Elżbieta* wyiechała ztąd. Sprzęty iey na statkach upakowano, Kancellarye kraiowe pakuią także swe archiwa, dla wywiezienia ich w przypadku niebezpieczeństwa. Wiele familii kray opuszcza nie dla boiaźni, lecz przez ostrożność, gdyż zdaie się, że opatrzona w nowy garnizon *Mantua*, że osadzenie wąwozow między gorami, i nadciągaiące posiłki, dostatecznie kray nasz zabezpieczą.

Od brzegow rzeki Lech 24 Sierpnia.

Republikanie przepędziwszy Austryakow za *Lech* 22 t. m. i przeniosłszy głowną swą kwaterę do *Augsburga*, Generał *Latour* widział się więc przymuszony stanąć na wzgorzach *Friedberga*. Lecz dnia dzisieyszego o godzinie 3ciey rano armia Francuzka pod Generałem *Moreau* pod zasłoną ognia swey artylleryi przeszła *Lech* w kilku kolumnach. Piechota w kilku mieyscach brodziła w wodzie aż pod pachy, broń nad głową trzymaiąc. Jak skoro Republikanie pomimo mocnego ognia Cesarskich, dostali się na prawy brzeg tey rzeki, (ktora w teraznieyszey gorącey porze roku nie iest głęboka) natychmiast mosty *Friedberski* i przy *Lechausen* postawili, i przeciw wspomnionym wyżey wzgorzom pomaszerowali. Austryacy w pozycyi swey do godziny pierwszey po południu utrzymywali się, potym zaś w głąb *Bawaryi* cofnęli się. Armia Francuzow postępuie za niemi, a *Moreau* chce bydź przyszłey Niedzieli w *Munich*.

Z Munich 25 Sierpnia.

Francuzi śpiesznym marszem zbliżaią się do nas, i niemasz wątpliwości, że wkrotce tu będą. Kwatera głowna Generała *Latour* iest w *Schwalhausen*. Bagaże korpusu iego, blisko miasta naszego przechodziły. Woyska Bawarskie, ktore na granicach stały, zebrały się tu, co do rozmaitego rozumowania iest powodem.

Z Augsburga 27 Sierpnia

Onegday znowu w okolicy *Landsber-*

ga, żywa była utarczka między republikanami i Kondeyczykami, w ktorey ostatni wiele ucierpieli, a pierwsi do *Landsberga* weszli. Wczoray głowna armia Generała *Moreau* między *Dachau* i *Munich* stała. Dziś Republikanie weyść mają do tego ostatniego miasta, z ktorego deputacyą do Generała *Moreau* wysłano. W Bitwie pod *Friedberg* Francuzi 2,000 Austryakow wzięli w niewolę. — Francuzki Generał *Huel* utonął przy tey okazyi w rzece *Lech* i bardzo od woyska iest żałowany.

Z Augsburga 28 Sierpnia.

W tym momencie, doszła tu pewna wiadomość, że Generał *Moreau* wszedł do *Munich.*

Z Pragi 28. Sierpnia.

Wczoray wieczorem przyiechał tu z licznym dworem Elektor Bawarski. Mieszka w pałacu krolewskim, lecz iak słychać nie długo tu zabawi. Wczoray w południe przybyły tu także *Hessen-Darmstadskie* bagaże i na dalsze oczekuią rozkazy

Z Pragi 1. Września.

D. 30. zeszłego miesiąca wyiechał ztąd Elektor Bawarski. Wczoray rano i dziś prowadzono tędy niewolnikow Francuzkich. Dziś także dowiedzieliśmy się, że Cesarscy iuż za *Bambergiem* znayduią się, w ktorym to mieście głowna ich iest kwatera. Francuzi śpiesznie i w nieporządku cofaią się. Pod *Bambergiem* iazda Cesarska kilka wozow z rożnemi sprzętami zabrała. Z dywizyi Generała *Lefevra* kilkaset ludzi rozegnano. Wszyscy mieszkańcy *Palatynatu* uzbroieni i roziątrzeni są przeciw Francuzom. W tym momencie odbieramy wiadomość z *Eger*, że Arcy-Xiąże *Karol* głowną armią nieprzyiaciela przy *Forchheim* zniosł zabrawszy wiele armat. W akcyi tey Francuzi do 4000. ludzi stracić mieli. (Wiadomość ta iednak nie iest pewną, przeciwnie z rożnych doniesień wnosić prędzey można, że przy *Forchheim* nie było batalii, i że *Jourdan* z pod tey twierdzy cofnął się. Względem nawet tey retyrady czekać potwierdzenia należy.)

Z Hanau 30. Sierpnia.

Onegday znowu słyszano huk armat z pod *Moguncyi*, ale niewiadomo co się stało. Twierdza *Ehrenbreitstein* broni się iak naymężniey. Francuzi oblężenie iey zamienili w blokadę. Część woyska oblegaiącego ią udała się do *Wisbaden* dla wzmocnienia woyska stoiącego przy *Moguncyi.*

Z Hanau 2. Września

Podług naynowszych rapportow z *Frankonii*, Austryacy coraz daley postępuią. Twierdza *Forchheim* opuszczona została od Francuzow 29. zeszłego mca o godzinie 11. przed południem. Patrole Cesarskie pokazywały się iuż w okolicy *Würtzburga*, dla czego 28. zeszłego mca bramy miasta tego były zamknięte. Osoby wzięte wzakład przez Francuzow w *Ambergu* uwolnione zostały przez Austryakow w *Bambergu*, i powrociły d. 29. do *Norymbergi.* — Do *Fuldy* przybyło 400. Francuzow ktorzy wyznaią że armia ich porażona, bagaże swe utraciła. W *Frankfurcie* takie republikanie czynią przygotowania, iak gdyby w mieście tym długo zostać nie chcieli. — Wiadomości iednak ktore z wielu stron odbieramy tak są niezgodne, że prawdy docieć nie można. Powiedziało się n. p. wyżey że *Forchheim* od Francuzow 29. Sierpnia został opuszczony, a następuiący list z tegoż mieysca poźniey pisany, nic o tym nie wspomnina.

Z Forchheim 1. Września.

Przed nami, za nami i dokoła nas ro-

że znayduią się armie, z tym wszyftkim od 24 godzin nic pewnego o ich obrotach nie wiemy. Widziemy ich marsze, słyszemy huk dział ich, widziemy w nocy obozowe ich ognie, a iednak z pewnością powiedzieć nie możemy, iakie ich są czynności. Prawda że to są tylko ewolucye, marsze i kontr-marsze, z ktorych iaki będzie wypadek, cierpliwie oczekiwać należy. Zdaie się, że pod *Schweinfurtem* przyidzie znowu do spotkania się. Zamiarem korpusu Generała *Elsnitz* ciągnącego przez *Bareuth* ieſt nie dozwolenie Francuzom cofnienia się na *Fulde*. (Rzetelne o prawdziwym ſtanie rzeczy wiadomości w rapportach dopiero urzędowych znaydziemy, gdy tych teraz nie mamy, niektore więc ieszcze z rożnych mieysc prywatne doniesienia, czytelnikom naszym udzielamy.)

Z Ebermanſtadt 1 Września.

D. 30. Sierpnia głowna kwatera Arcy-Xięca *Karola* była w *Bayersdorf*. Nazaiutrz Arcy-Xiąże pośpieszył do *Bamberga*, gdzie iuż Francuzow nie zaſtał, ktorzy na *Königsfohen* i *Schweinfurt* ku *Fuldzie* cofaią się.

Z Bamberga 1 Września.

Cesarscy onegday wieczorem weszli do miaſta naszego. Trudno ieſt opisać radość mieszkańcow. — Dnia 29. Sierpnia rano tylna ſtraż kolumny *Bernadotta* przez miaſto ku *Burgebrach* udała ſię. O godzinie 9tey centrum armii z Generałem *Jourdan* o dwie mile ztąd znaydowało się. Twierdza *Forchheim* ieszcze się nie poddała Cesarſkim. Francuzi wychodząc z miaſta w niektorych domach rabowali; Mieysce *Strulendorf* zgorzało. W niektorych mieyscach włościanie bili się z Francuzami. Cesarscy teraz gwałtem przedrzeć się chcą do *Würtzburga*.

P. S. W tym momencie głowna kwatera do *Burgebrach* przeniesiona zoſtała. Arcy-Xiąże *Karol* także z tąd iuż wyiechał.

Z Aischgrund 31 Sierpnia.

Dziś wieczorem słyszeliśmy z daleka ſtrzelanie z armat. Zdaie się, iż to było w okolicy *Würtzburga*. — Iedni mowią że *Jourdan* ieſt opasany, a inni twierdzą, że szczęśliwie przez *Coburg* zreyterował się.

Z Ratyzbony 2 Września.

Dziś słyszano tu mocną kanonadę. Wieczorem officer ieden Cesarſki przywiozł tu wiadomość, że Francuzow do *Neuburg* odparto. Korpus Generała *Nauendorfa* w okolicach naszych ſtoiący, codziennie wzmacnia się. — Dwor Bawarſki ſtara się o zawieszenie broni. Dwoch w tym celu miniſtrow wyiechało z *Munich* do Generalności Francuzkiey, z oświadczeniem imieniem Elektora, że ieżeli to zawieszenie przyięte nie będzie, 20,000 woyſk Bawarſkich złączy się z Cesarſkiemi.

Z Hagi 27. Sierpnia.

Kawaler *d'Aroujo* ktory tu od R. 1790. iako miniſter Portugalſki mieszkał, wyznaczony zoſtał od dworu swego na Poselſtwo do *Paryża*. Niechętnie widziemy, iż kray nasz porzuca, w ktorym przez swoy szlachetny i łagodny charakter wszyſtkich przyiaźń pozyſkał. Widoki iego polityczne i poſtępki w krytycznych naszych okolicznościach prawo mu do wdzięczności obydwoch narodow iednaią, a razem usprawiedliwiaią wybor przeznaczaiący go do Francyi w ważnych interessach.

Z Sztokolmu 17. Sierpnia.

Krol z Xciem Regentem 15. t. m. o godzinie 5tey po południu szczęśliwie ſtaneli w *Abo*. Wieczorem miaſto to było illuminowane. — Dnia naſtępuiącego spodziewany ieſt Krol w *Helsingfors*.

№ 18

DODATEK
DO
GAZETY WARSZAWSKIEY

Z WARSZAWY DNIA 13. WRZESNIA R. 1796. WE WTOREK.

Obwieszczenie.

Es sollen am 21. dieses Monats vormittags um 10 Uhr auf dem hiesigen Cammer-Collegien-Hause coram Deputato, Krieges und Domainen Rath Jacobi 472½. Winspel Hafer, 3392. centner 80. funt Heu und 747. Schock Stroh, Behufs der Verpflegung der hier in Warschau stehenden Königlichen Truppen an den mindest fordernden öffentlich verdungen werden. Die Lieferungs lustigen Können sich also am gedachten Tage um die bestimte zeit daselbst persönlich einfinden die hiebey zum grund gelegte Bedingungen einsehen, ihre Forderung abgeben, und der mindest fordernde salva approbatione den zuschlag gewärtigen. Warschau den 10. Septebr: 1796.

König: Süd Preussische Krieges und Domainen Kammer.

v. Harlem. v. Goldbeck. Helwing.

Na dniu 21. tego miesiąca o godzinie 10tey przed południem w Pałacu Kamery J.K.Mci Woyskowey i Ekonomiczney w Warszawie przed delegowanym Konsyliarzem Woyskowym i Ekonomicznym *Jacobi*, 472. i poł wispli owsa, 3392. cetnarow i 80. funt: siana, i 747. kop słomy na sustentacyą woysk Krola Jmci tu w Warszawie konsystuiących publicznie dla naymniey żądaiącego ugodzone być maią. Chcący zatym takowego podiąć się liwerunku, na dniu rzeczonym i o godzinie wyznaczoney także osobiście znaydować się, o kondycyach w tym za zasadę służących informować się, żądanie swoie zapisać, naymniey zaś żądaiący salva approbatione przysądzenia sobie tego liwerunku spodziewać się maią. w Warszawie dnia 10. Września 1796.

J.K.Mci Pruss Południowych Woyskowa i Ekonomiczna Kamera.

Publicandum.

Es ist bemerkt worden, dass die hiesigen jungen Leute sich durch schwarze Feder-Püschel auf denen Hüthen auszeichnen.

Jede Auszeichnung, die nicht im allgemeinen als Mode betrachtet werden kann, ist bereits längst und vielfältig verbothen: besonders aber geht dieses Verboth die schwarzen Feder-Püschel an, welche das

Spostrzeżono: iż tuteysza młodzież przez czarne Piora na Kapeluszach rożnić się zwykła.

Każda dystynkcya ktorą ogolnie nie iako modę uważać można, iuż dotąd dawno i częstokroć zakazaną została; osobliwie zaś ten zakaz czarnych się tyczy kitek, ktore iako znak woyskowy tylko

der Artyllerie zugestandene Feld-Zeichen ausmachen. Das Militaire und die Policey Officianten sind sonach angewiesen, Personen, die dergleichen Abzeichen unerachtet des gegenwärtigen Verboths fortwährend tragen, zu arretiren und denen Gouvernements-Gerichten zum Verhör und Bestrafung zu stellen; welches dem Publicum zur Warnung bekannt gemacht wird. Warschau, den 5ten September 1796.

Königl. Preus: Gouvernement und Policey-Praesidium.

Artylleryi dozwolone są. Zatym tak Woysko iako i officyaliści Policyi maią zlecenie osoby, ktore mimo ninieyszego zakazu, takowe rożniące znaki, nadal nosili, natychmiast aresztować i sądom Gubernialnym do Indagacyi i ukarania ich, przystawić. Co dla przestrogi publiczności się oznaymuie. Datt. w Warszawie dnia 5. Września 1796. roku.

J. K. Mci Pruskiey Gubernia i Praesidium Policyi.

B. v. Wendessen. Schimmelfennig von der Oye.

Z Londynu 16. 19. i 23. Sierpnia.

P. *Pitt* i inni Ministrowie stanu w ostatnim tygodniu miesiąca tego iechać maią do *Weymouth* dla naradzenia się z Krolem. — Nie iest ieszcze wiadomo czyli Parlament zwołanym będzie w Wrześniu, mowią iż to zależy od depeszow oczekiwanych od P. *Hammond* ktorych nadesłania z ciekawością publiczność oczekuie. — Portugalska bogata flotta *Brazyliyska* szczęśliwie do *Lizbony* zawinęła, wartość iey 6. milionow funtow szterlingow rachuią, zabrali z niey Francuzi 6. okrętow, lecz te mnieyszego szacunku były. Cała flotta naładowana była cukrem, bawełną, złotem i srebrem i t. d. W Portugalii mocne robią przygotowania do obrony przeciw Francuzom, miasta pograniczne są wzmacniane, a ludzi bez sposobu do życia zostaiących do woyska zabieraią. Rekrut powszechny iest wszędzie rozpisany stosownie do ludności kraiu. Wezwano wszystkich maiętnych aby pewną liczbę swych służących i koni do woyska dostawili. Te wszystkie okoliczności czynią trudnym negocyowanie wexlow na *Lizbonę*. Admirał nasz *Vandeput* iest z eskadrą swoią na rzece *Tagus*. W porcie i mieście Włoskim *Porto Ferraio* na wyspie *Elbie*, przez nasze woyska osadzonym, 100. armat znaleziono, garnizon składał się z 400. ludzi. — Francuzkie fregaty czyli raczey kaprowie tak są zuchwali, iż nieraz zbliżaią się aż ku brzegom wyspy *Portland* niedaleko *Weymouth*, gdzie Krol z familią dla zabawy częstokroć podroż na morzu odbywa. Niedawno słychać było w *Weymouth* wieczorem strzelanie z armat, nazaiutrz dowiedziano się, iż okręt ieden Francuzki 2. statki przy *Lulworth* zabrał. — Przybyć wkrotce maiący do *Londynu* Poseł Portugalski *de Pombal*, ma przełożyć Ministerium naszemu teraźnieysze kraiu swego okoliczności o pomoc oraz i wdanie się do dworu Hiszpańskiego przeciw proiektom Francuzow ma prosić, gdyż inaczey rząd iego będzie się musiał z tą Rzplitą ułożyć. Z *Portsmouth* Admirałowie *Gardner* i *Kurtis* pierwszy z pięciu a drugi z siedmiu liniowemi okrętami wyszli na morze. — Na wyspach *S. Wincentego*, *S. Łucyi* i *Grenadzie*, musiemy zawsze mocne utrzymywać garnizony, gdyż mieszkańcy ieszcze do insurrekcyi są skłonni. W mennicy w *Tower* ma bydź 200,000. gwine-

ow, i pulgwineow wybitych. Batalion ieden złożony z samych *Seapoys* w *Indyach wschodnich* dla krokow buntowniczych ſkassowany zoſtał z utratą honoru i sztandary iego spalono. — Okręt z *Indyow wschodnich Middleser* z znacznym ładunkiem cukru na *Tamizie* zatonął.

Na iedney z oſtatnich sessyi gabinetowych P. *Pitt* miał oświadczyć: „że momentalne korzyści przez nieprzyiacioł naszych otrzymane zatrważać nas nie powinny. Myślmy raczey o zaborach naszych w *Indyach*. Czyliż nie wiecie dodał *Pitt*, iż wszyſtkie ich źrzodła iuż są wyczerpane. Trwaymy ieszcze kilka miesięcy w przedsięwzięciu naszym a zobaczycie, iż będą przymuszeni przyiąć takie kondycye iakie im przepiszecie. Znalazłem sposoby, za pomocą ktorych odiąłem wszelki mandatom ich kredyt. Podobny los czeka wszelkie papierowe pieniądze, ktorymby chcieli kurs i walor iaki naznaczyć: „Mowią wam (odpowiedział na to Xże *Portland*) że Francya ieſt wyczerpana, a ci ktorzy to mowią na dyſkredycie papierow iey, zdanie swoie funduią! Ale czyliż nie ieſt wszyſtkim wiadomo, że podoſkatkim ieſt teraz wszyſtkich produktow we Francyi, że żniwa nigdy nie były tak buyne? Czyliż nie wiedzą wszyscy że cyrkulacya gotowych pieniędzy, coraz się bardziey w kraiu tym pomnaża, że kontrybucye w kraiach zawoiowanych opłacane, znaczne wynoszą summy. Pewny ieſtem że Francya przed upłynieniem dziewięciu miesięcy mieć będzie w cyrkulacyi do 400. milionow w gotowiźnie i że papiery iey połowę tylko wartości tracić będą, co uczyni wkrotce 1,600 milionow aktualnie cyrkuluiących. Już Francuzi kilka chwalebnych traktatow zawarli. Cesarz ze wszyſtkich ſtron pokonany, iuż prawie ieſt przymuszony, szukać dla siebie pokoiu. Kiedy koalicyą całą zwyciężyli, coż my sami przeciw nim wydołamy? Szukaymy więc także pokoiu, i nie rozumieymy że go zadyktować możemy. Nie wyſtawiaymy kray niebezpieczeńſtwu wylądowania, ktore naſtąpić i szczęśliwie być może przez nieprzyiacioł naszych uſkutecznione, gdyby Dyrektoryat wykonawczy ſtosowne do tego wydał rozkazy. Lubo ta odpowiedź Xcia *Portland* Panu *Pitt* i kreaturom iego niepodobała się, naradzano się iednak względem wysłania do *Paryża* pełnomocnika, w celu porozumienia się z Dyrektoryatem.

Z Kopenhagi 27. Sierpnia.

Dnia 9. przyszłego miesiąca flotta Szwedzka oddzieli się od naszey i powroci do *Karlskrony*. Zeszłey niedzieli w niektorych okolicach *Zelandyi* a mianowicie między *Kiöge* i *Wordinborg* małe trzęsienie ziemi uczuć się dało.

Cytacya.

Magiſtrat ſprawiedliwości lub ſądowny Miaſta Rawicza w Pruſsach Południowych leżącego, zapozywa tutey, na inſtancyą nadgłaſzaiących się naybliżſzych krewnych, Czeladnika rzemiosła Młynarskiego imieniem Kryſtyana Waltra, z Rawicza pochodzącego, w roku 1775 zaś na wendrówkę się udanego; gdy do tego czasu niepowrócił, ani też o iego pomieſzkaniu, życiu lub śmierci, żadna nie doſzła wiadomość, ani też o iego możno maiących po ſobie potomków lub ſukceſsorów, tutey nikomu nie wiadomych i znanych, ażeby w przeciągu Miesięcy 9. od daty dzisieyſzey rachuiąc, a naypóźniey na dniu 9. Mca Marca roku przyszłego 1797. iako na terminie oſtatnim, ſam oſobiście do ſądu tuteyſzego ſtawił się, lub też ſądownie ztwierdzonego Pełnomocnika, z wſzelaką naydoskonalſzą inſtrukcyą opatrzonego za siebie doſtawił, któryby był ſposobny do podania wiadomości wiary godney o iego życiu, pomieſzkaniu i pozoſtałym potomſtwie. Gdyby zaś tenże Kryſtyan Walter nie miałby ſtanąć w ſądzie, tedy według prawa za zmarłego uznany, a iego tutey pod dozorem ſądowym zoſtaiący maiątek, oraz z prowizyami należącemi się, rozrządzony i pomię-

dzy tuteysze powinnowactwo podzielony nietylko zostanie, ale też on sam i iego Potomstwo z niego pochodzące, przy poźnieyszym nadgłoszeniu się, od wszelakiey pretensyi założyć mianey do tegoż maiątku oddalony i niedopuszczony będzie. Co sie tutey publicznie iemu, lub iego potomkom i sukcessorom do wiadomości podaie. Dan w Rawiczu dnia 14. Maia roku 1796.

Magistrat sprawiedliwości N. K. JMci Pruskiego, Miasta Rawicza.

DONIESIENIA.

Jmieniem JW. Stanisława Leduchowskiego Weiewodzica Czerniechowskiego właściela skryptu na czerw: zł: 1570. od JW. Jana Grabowskiego Generałowicza woysk W. X. Litt: w R. 1794. sobie wydanego podaie się do wiadomości publiczney, iż przerzeczony skrypt w przesyłaniu z Drezna do Warszawy w Mcu Kwietniu 1796. zaginął, dotąd wyszukanym niezostał, i żadna nie iest wiadomość w czyimby zostawał ręku. Zaczym w przypadku popisywania się czyiegożkolwiek z tym skryptem w sądzie exdywizorskim dobr JW. Jana Grabowskiego z Ziemstwa Wołkowyskiego wypadłym, że takowy skrypt innemu służyć, a sąd summy onym obiętey nikomu procz JW. Leduchowskiemu wskazywać i zasądzać niema, ninieyszym uwiadomieniem przy zaniesionym urzędownie Manifeście ostrzega się. Ktoby zaś takowy znalazł lub o nim wiedział ma się zgłosić do Kantoru Gazety Warszawskiey, gdzie odbierze przyzwoitą nadgrodę.

Teressa Łapińska rodem z Białegostoku, poszedłszy za mąż lat temu dziesięć za Łukasza Popławskiego służącego teraz za lokaia u JW. Mokronowskiego Starosty Złotoryskiego w Jordanowicach w Ziemi Warszawskiey, w R. 1794. puściwszy się na rozpustę odeszła z tych kraiow z woyskiem Rossyiskim w R. 1795. z tych stron odchodzącym. Rodzice iey byli rodem z Węgier, ona ma lat około trzydzieści, wzrostu słusznego, brwi czarnych, i płci czerniawey, skłonna do piaństa, zdolna do prania bielizny i szycia. Uprasza tedy pomieniony Łukasz Popławski mąż opuszczony, ażeby ieżeli kto wie, o iey mieyscu przebywania, albo o śmierci i gdzieby pochowaną była, raczył przez miłość chrześciańską dać mu znać przez pocztę Warszawską do Błonia.

Dnia 8. Mca roku bieżących służący za Lokaia imieniem Jan, fizognomii chuderlawey, włosow czarnych i także zarasta, nos garbaty, czerwony na twarzy, werzet wycięty, wzrostu śrzedniego lat maiący przeszło trzydzieści, w liberyi, to iest kamizelce ponsowey, kurtce i spodniach niebieskich i w takimże płaszczu białą kuczbaią podszytym, maiący z sobą kurtkę i spodnie płocienne szare, niebieską tasiemką oblamowane, kapuzę zieloną z czarnym baranem i sukmankę nie nową siwą, ten umieiący ięzyki Polski, Niemiecki i Słowiański, oraz znaiący kunszt Slusarski; ze służby z kradszy znacznie pana swego uszedł. Zaczym uprasza się, aby ten postrzeżony był uięty za co przyzwoitą nadgrodę odbierze, za doniesieniem do Bilińskich pałacu przy końskim targowisku będącego do JP. Lipińskiego tamże mieszkaiącego, lub do JP. Zelewskiego w kamienicy P. Magiery na ulicy Piwney stoiącego.

W Sobotę to iest 10. Września, zginęła tabakierka złota, czworograniasta podługowata, ma ona na sobie, mat ieden wpaski, pasek zielonego koloru złoty, i mat złoty przez się żołtawy koloru złota, szarnier dobry, zamyka się wspesobie iż ciężko trafić iak się otwiera, wśrzodku na wierzchu iest cecha Paryska. Uprasza się tego kto ią znaydzie, aby ią oddać raczył do Swięcickiego pod Nrem 427. na Krakowskim Przedmieściu, a dostanie nadgrody czerw: zł: 5.

Podaie się do wiadomości, iż iest do przedania za pomierną cenę Kareta na dwie osoby modna wygodna, bardzo mało co ieżdżona i ze wszystkiemi potrzebami nawet do podroży. Zyczący sobie nabyć takową Karetę maią się udać do Kantoru Gazety gdzie odbiorą informacyą o mieyscu iey znaydowania się.

Pewny Jegomość, Język Niemiecki, Polski, rachunki i inne umieiętności posiadaiący, życzyłby sobie przy dworze iakim, za Metra, tu w Warszawie, lub gdzie indziey umieścić się; Jeżeliby więc kto takowego chciał do dzieci swych, lub innych czynności przyiąć, może każdego czasu, o tymże powziąść wiadomość, w Kantorze Gazety Warszawskiey.

Zginął w Ogrodzie Saskim pierścionek Damski, z fioletowym wśrzodku kamieniem, 9. bryliancikami w koło osadzonym, ktoby go znalazł, iest proszony aby oddał do Kantoru Gazety, a odbierze przyzwoitą nadgrodę.

Podaie się do wiadomości, iż na dniu 11. Mca i roku idących, zginął pewney osobie pies polowy ogar, brudno czerwony z białą trombą, na nogach niskich taxowatych; ktoby takowego psa znalazł, lub widział u kogo albo iakowymby przypadkiem dostał, niech raczy dać znać do Kantoru Gazety; a przyzwoitą za to odbierze z wdzięcznością nadgrodę.

Skradziono w tych dniach rzeczy następuiące: Order S. Stanisława z wstężką i Gwiazdą. Obrączka brylantowa z czarną obwodką. Dywizka szklanna w formie serca, garnierowane małemi perłami i rubinkami z tyłu się otwiera, przy ktorey był łańcuszek z żołtych paciorek robiony. Sprzączki srebrne gładkie do spodni. Klamerki do płaszcza. Noż składany w zielоney oprawie. Krzesiwko stalowe otwierane. Procz tego kilkadziesiąt złotych w monecie. Ktoby tych rzeczy doszedł referować się ma do pałacu pod gwiazdą na dole, a tam przyzwoitą odbierze nadgrodę.